

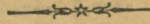
ΕΥΦΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.

- Ἐν Τραπεζοῦντι μετζ. 3.
 Ἐν ταῖς ἑπαρχίαις. " 4.
 Ἐν τῷ ἕξωτερικῷ " 5.

 Ο ΕΚΔΟΤΗΣ
 Δ. ΣΙΦΙΑΙΝΟΣ.

Ἐν Τραπεζοῦντι τῇ 5 Σεπτεμβρίου
 1881.

 Ἡ Συνδρομὴ
 προπληρωτέα.

 Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
 παρὰδ. 60.

ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ ΜΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΛΟΓΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΩΝ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΙΡΟΥΤΖΗΣ.

Σύγχρονοι τοῦ Βησσαρίωνος καὶ ἐν μέ-
 ρει ἀντίπαλοι αὐτοῦ εἶναι δύο ἕτεροι
 τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Τραπεζούντιοι λό-
 γιοι, Γεώργιος Ἀμιρούτζης καὶ Γεώργιος
 Τραπεζούντιος· καὶ ὁ μὲν πρῶτος δύ-
 ναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος, διότι κα-
 τὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον ἀντι-
 θέτως πρὸς τὸν Βησσαρίωνα ἀπεδείχθη
 εἰς τῶν προμάχων τῆς Ὀρθοδοξίας, ὁ
 δὲ δεύτερος ὀπαδὸς ὢν τοῦ Ἀριστο-
 τέλους ἔγραψε πολλὰ κατὰ τοῦ Πλάτω-
 γος καὶ τῶν Πλατωνικῶν, εἰς ὧν τὴν

σχολὴν ἀνήκεν ὁ Βησσαρίων.

Ὁ Ἀμιρούτζης ἐγεννήθη ἐν Τραπε-
 ζοῦντι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 15ης ἐ-
 κατονταετηρίδος· ἐσπούδασεν ἐν Τρα-
 πεζοῦντι καὶ Βυζαντίῳ καὶ ὡς καταγι-
 νόμενος ἰδίως εἰς τὰς φιλοσοφικὰς με-
 λέτας ἐπεκλήθη κατ' ἐξοχὴν φιλόσοφος.
 Κατὰ τὴν σύνοδον ἧτις συνεκροτήθη ἐν
 Φεράρῃ τῆς Ἰταλίας πρὸς ἔνωσιν τῶν
 ἐκκλησιῶν κατὰ τὸ 1439 καὶ ὅπου ἀ-
 πεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ αὐτο-
 κράτορος Τραπεζούντος, ὑπερεμάχησεν
 ἐνθέρμως ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐπα-
 νελθὼν ἠξιώθη διὰ τοῦτο πολλῶν τι-
 μῶν, τυχὼν τῆς εὐνοίας τοῦ αὐτο-
 κράτορος καὶ τιμηθεὶς παρ' αὐτοῦ μὲ
 τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοβεστιαρίου. κατὰ
 τὴν ἄλωσιν τῆς Τραπεζούντος παρε-

γένετο αὐτόπτης μάρτυς τῶν διαδρα-
τιζομένων καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἤχθη
εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνθα ἀπολυθεὶς
διέμεινε μέχρι τέλους τοῦ βίου του. Πε-
ρὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνδρὸς τούτου
δὲν γίνεται εὐφημος μνεία ὑπὸ τῆς ἱ-
στορίας, ἐν τοσοῦτῳ εἶναι τόσον σκοτει-
νὰ τὰ περὶ τοῦ βίου του καὶ τόσον
ἀντίθετοι αἱ περὶ αὐτοῦ πληροφορίες,
ὥστε οὐδὲν ὀριστικὸν συμπέρασμα περὶ
τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ δύναται τις νὰ
ἐξαγάγῃ. Ἰδίως δὲ ἡ σωζομένη πρὸς
τὸν Βησσαρίωνα ἐπιστολὴ αὐτοῦ ἀναι-
ρεῖ ὅλας τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας
καὶ ἀποδεικνύει αὐτὸν ἄνδρα φιλόπα-
τρην καὶ εὐλαβῆ πρὸς τὰ πάτρια. Ἦτο
δὲ κατὰ τὰς παραδόσεις ἀνὴρ εὐμορ-
φος καὶ θηλυδρίας καὶ δεινὸς τοξότης·
ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει αἰφνι-
δίως κατὰ τὸ 1475.

Συγγράμματα αὐτοῦ σώζονται. Πρὸς
τὸν ἡγεμόνα Ναυπλίου Δημήτριον περὶ
τῶν ἐν Φλωρεντία συμβεβηκότων.

— Διάλογος τῆς εἰς Χριστὸν πί-
στεως μετὰ τοῦ βασιλέως. . . .

— Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν καρδινάλιον
Βησσαρίωνα (ἐδημοσιεύθη εἰς Boissonade
Anecdota graeca tom.V σελ. 489—
401).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΣ.

Ὁ δὲ Γεώργιος Τραπεζούντιος γεν-
νηθεὶς ἐν Χάνδακι περὶ τὸ 1396 ἐπε-
κλήθη οὕτω ὡς καταγόμενος ἐκ γονέων
Τραπεζουντίων· σύγχρονος δὲ καὶ οὐ-
τος τοῦ Βησσαρίωνος καὶ διατρίβων

κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν Ἰταλίᾳ, συν-
ετέλεσε τὰ μάλιστα εἰς τὴν ἀναγέννησιν
τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῇ χώρᾳ
ταύτῃ, δι' ἣν ἐδόξασε τὸ ὄνομα τῆς πατρί-
δος του· ἤλθε δὲ εἰς Ἰταλίαν περὶ
τὸ 1430 προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ γερου-
σιαστοῦ Φραγκίσκου Βαρβάρου, Ἐνετοῦ
εὐπατρίδου, καὶ ἐδίδαξε κατὰ πρῶτον τὴν
Ἑλληνικὴν ἐν Βικεντία, ὁπόθεν μετέβη
εἰς Βενετίαν ἀντικαταστήσας εἰς
τὴν ἑδρὰν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὸν
Φίλελφον, Ἰταλὸν λόγιον τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης. Μετὰ τινα ἔτη ἐγκατέλιπε τὴν
Βενετίαν καὶ ἐγκατεστάθη ἐν Ῥώμῃ,
ὅπου ὁ πάπας Εὐγένιος προσέλαβεν
αὐτὸν ὡς ἰδιαιτέρον αὐτοῦ γραμματέα.
ἐδίδαξε δὲ αὐτόθι μετὰ τοσαύτης ἐπι-
τυχίας τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν καὶ
φιλοσοφίαν καὶ κατέστη τοσοῦτον πε-
ριώνυμος, ὥστε ἡ φήμη αὐτοῦ διε-
θρυλλήθη πανταχοῦ καὶ φοιτηταὶ ἐκ δια-
φόρων ἐθνῶν, Ἰταλοὶ, Γάλλοι, Γερμα-
νοὶ, Ἰσπανοὶ συνέρρεον ἐξ ὅλων τῶν
μερῶν τῆς Εὐρώπης, ὅπως ἀκροασθῶ-
σι τὸν εὐγλωττον καὶ πολυμαθῆ κα-
θηγητήν. Πότε ἐγκατεστάθη ἐν Ῥώμῃ
ἀκριβῶς δὲν εἶναι γνωστὸν, εἶναι ὅμως
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἐγκατάστα-
σις αὐτοῦ προγενεστέρα τοῦ ἔτους 1439,
διότι πρὸ τῆς ἐν Φεραρῶν συνόδου
ἔγραφεν ἤδη ὁ Γεώργιος πρὸς τὸν αὐ-
τοκράτορα Ἰωάννην Β' συνιστῶν αὐ-
τῷ ὅπως ἀπορρίψῃ τὴν πρόσκλησιν τῆς
ἐν Βασιλείᾳ συνόδου, ἥτις ἐκήρυξεν ἐ-
αυτὴν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ πάπα, καὶ
ἀναμείνη τὴν συγκροτηθεῖσάν τινι Φε-
ραρῶν σύνοδον ἦν συνεκάλεσεν αὐτὸς ὁ
πάπας. Τοῦτο ἀποδεικνύει τρανῶς ὅτι ὁ
Γεώργιος εἶχεν ἤδη ἀποκτήσει ἰκανὴν

ἐπόλησιν καὶ δόξαν δυνάμενος πρὸς αὐ-
τὸν τὸν αυτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου νὰ
γράψῃ ἐλπίζων νὰ μετατρέψῃ τὴν τα-
λαντευομένην περὶ τοῦ ζητήματος τού-
του γνώμην αὐτοῦ· καὶ μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ πάπα Εὐγενίου ἀπήλαυ-
σε τῆς αὐτῆς εὐνοίας παρὰ τῷ πάπα
Νικολάῳ Ε'· καὶ διετήρησε τὴν θέσιν
τοῦ γραμματέως παρὰ τῇ παπικῇ αὐ-
λῇ. Ἄλλ' ὢν εἰς τὸ ἄκρον φίλερις καὶ
σφοδρὸς εἰς τὰς συζητήσεις περιεπλέ-
χθη εἰς φιλολογικὴν διένεξιν μετὰ τινος
Ἰταλοῦ λογιῶ, τοσαύτην δὲ σφοδρότητα
ἔλαβεν ἡ συζήτησις αὕτη καὶ ἐπὶ το-
σοῦτον ἐξετραχύνθη, ὥστε ὁ Γεώργιος
ἠναγκάσθη νὰ παύσῃ τὰς δημοσίους αὐ-
τοῦ παραδόσεις. Ἦ δὲ μετὰ τοῦ Φλω-
ρεντινοῦ Πόγγη ἔρις, ὃν ἐβράβισεν ὁ
Γεώργιος ἐνώπιον ἄλλων γραμματέων
τοῦ πάπα, ἠνάγκασεν ἐπὶ τέλους αὐτὸν
νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥώμην. Ἐκ Ῥώ-
μητ μετέβη ὁ Τραπεζούντιος εἰς Νεά-
πολιν μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέ-
κνων αὐτοῦ, ὅπου ὑπέστη δεινὰς στε-
ρήσεις μὴ δυνάμενος νὰ ἐξοικονομήσῃ
τὰς οἰκογενειακὰς αὐτοῦ ἀνάγκας,
ὡς ῥητῶς ὁ ἴδιος ἀναφέρει εἰς τὸν πρό-
λογον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ « σύγ-
κρισις Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους »,
μέχρις οὗ ὁ φίλος του Φραγκίσκος Φί-
λελφος μεσολαβήσας παρὰ τῷ πάπα
κατώρθωσεν ὥστε νὰ ἀνακτήσῃ τὴν
προτέραν αὐτοῦ θέσιν.

Κατὰ τὸ 1465 ἐπεσεκέφθη τὴν γενέ-
θλιον αὐτοῦ νῆσον καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχώ-
ρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν· ἐπὶ πό-
σον χρόνον διέμεινεν ἐκεῖ εἶναι ἄγνω-
στον· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐπιστρέψων
ἐκ τῆς πόλεως ταύτης κατελήφθη ὑπὸ

σφοδρᾶς τρικυμίας καὶ παρὰ μικρὸν ἀ-
πώλλυτο. Ὑπεσχέθη δὲ ὅτι ἂν ἦν ελε-
σθῆ ἤθελε γράψῃ τὴν βιογραφίαν Ἀν-
δρέου τοῦ Χίου καὶ ἐξεπλήρωσε τῷ ὄν-
τι τὴν ὑπόσχεσιν μετὰ τὴν διάσωσίν του.

Ὁ Γεώργιος Τραπεζούντιος ἐκτήσατο
μεγάλην φήμην διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ
παιδείαν καὶ πολυμαθειαν, διότι συν-
έγραφεν Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ πολυ-
ἀριθμα συγγράμματα, (*) εἰς ἃ πα-
ρητηρήθη ἐν τούτοις, πρὸ πάντων δὲ
εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ μεταφράσεις, ὅτι
δενεπέστησε τὴν δέουσαν προσοχὴν·
ἀλλὰ τοῦτο προῆλθε μᾶλλον ἕνεκα τῶν
βιωτικῶν φροντιδῶν, ὑφ' ὧν περιστοι-

(*) Σ.μ. — Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀμηνᾶν τὸν
κατακτητὴν (ἐδημ. ἐν συμμίκτηις Ἀλλατίου.
VI καὶ VIII.)

— Ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην Παλαιολόγον.

— Εἰσαγωγή εἰς τὴν μεγάλην τοῦ Πτο-
λεμαίου σύνταξιν.

— Ἐπιστολὴ πρὸς Ἡσαΐαν μοναχόν, εἰ
ἡ φύσις βουλεύεται· τὸ σύγγραμμα τοῦτο
μεταφράσας λατινιστὶ ἐξέδωκεν ὁ Βησσα-
ρίων.

— Ἀντιβῆρητικός.

— Πολεμικὴ καὶ παραινετικὴ Θεολογία.

— Περὶ Ἐλεημοσύνης.

— Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ ἱερο-
μονάχους καὶ ἱερέας περὶ τῆς ἐκπορεύ-
σεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ περὶ τῆς
μῆσ' ἁγίας καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας.

— Περὶ τῆς ἀληθείας τῆς τῶν Χριστια-
νῶν πίστεως.

— Περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος πρὸς Ἰωάννην Παλαιολόγον.

— Περὶ εἰρήνης Χριστιανῶν.

— Ἑλληνικὴ γραμματικὴ.

— Περὶ Μανουὴλ βασιλέως.

— Πρὸς Ἰάκωβον Ἀντώνιον Μαρκέλλον·
Διπλίσια τὸν ἀριθμὸν συγγράμματα συνέγρα-
ψε Λατινιστὶ ἅτινα παραλείπομεν ἐνταῦθα.

κίετο διὰ τὰς πολλὰς οἰκογενειακὰς αὐτοῦ ἀνάγκας καὶ αἵτινες παρεκώλυον τὴν ἀκριβῆ ἐπεξεργασίαν τῶν ἔργων του.

Ἀπέθανε κατὰ τὸ 1486 ἢ 1485, ἐπὶ δὲ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐχαράχθη τὸ ἑξῆς ἐπιτύμβιον.

Hac urna Trapezountii quiescunt
Georgiussa, parum diis amici,
Quod acri, et nimium procaci lingua
Platonem, superis parem, petivit.

Ἐν τῇ λάρνακι ταύτῃ ἡσυχάζουσι τὰ ὀστέα Γεωργίου Τραπεζουντίου, φίλου τῶν ἴσων τοῖς θεοῖς συγγραφέων, διότι διὰ γλώσσης σφοδρᾶς καὶ λίαν ἀκρατήτου ἐπετέθη κατὰ τοῦ ἰσοθέου Πλάτωνος.

Ὡς γνωστὸν ὁ Τραπεζούντιος ἔγραψε πολλὰ κατὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν Πλατωνικῶν, ἡ δὲ σφοδρότης μετ' ἧς ἔγραψε κατὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ τούτου συστήματος ἀνεγράφη πρὸς διαιωνίσιν ὡς βλέπομεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ μνημείου τοῦ ἀνδρός· τέρμα εἰς τὴν κατὰ τῶν Πλατωνικῶν ἐπίθεσιν τοῦ Τραπεζουντίου ἔθηκε τὸ σπουδαιότατον τοῦ Βησσαρίωνος σύγγραμμα adversus Calumniatorem Platouis = κατὰ τοῦ συκοφαντοῦντος τὸν Πλάτωνα, ἀναγκασθέντος αὐτοῦ τοῦ Βησσαρίωνος νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα.

Ὁ Γεώργιος ἐγκατέλιπε καὶ υἱὸν Ἀνδρέαν διακριθέντα καὶ τοῦτον ἐπί παιδείᾳ· ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀνδρέου τούτου ἐνυμφεύθη τὸν Ῥωμαῖον ποιητὴν Φαῦστον Μαγδαλέναν φονευθέντα ἐν τῇ τῆς Ῥώμης κατασκαφῇ ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Καρόλου τοῦ Β'.

Ἡ εἰκὼν τοῦ Γεωργίου Τραπεζουντίου μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ Βησσαρίων-

νος ἀνήρτηται ἐν τινι αἰθούσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ.

Ἡ σοβαρότερα κοινωνικὴ νόσος, ἥτις λυμαίνεται ὡς ἐπιδημία ἐκάστοτε τὴν κοινωνίαν, καθ' ἧς ἀποδεικνύονται ἀνίσχυρα τὰ δραστικώτερα τῶν φαρμάκων, εἶναι ἡ πολυτέλεια· διατρέχει ἀπάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας μέχρι τῆς κατωτάτης, ὑπείσέρχεται πανταχοῦ, ἐπαφίνει τὸν δηλητηριώδη αὐτῆς ἰὸν διαφθείρουσα τὰ ἀγὰ καὶ ἀπέριττα ἦθη. Ἡ πολυτέλεια εἶναι νόσος μεταδοτικὴ, μία προσβολὴ ἐνὸς μέλους τοῦ κοινωνικοῦ σώματος ἀρκεῖ ὅπως μεταδοθῇ τὸ νόσημα εἰς ἅπαντα τὰ μέλη αὐτῆς καὶ μολυνθῇ ὁ ὀργανισμὸς καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀτμόσφαιρα· ἡ φύσις τῆς νόσου δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς, ἐπιθυμία πρὸς τὸ δαπανᾶν πλεονα τοῦ ἀναγκαιούντος διὰ τὴν σωματικὴν συντήρησιν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, τάσις πρὸς τὸ δημιουργεῖν ἀνάγκας ἀνυπόχτους, ἡ δὲ ἐπιθυμία καὶ ἡ τάσις αὕτη ἔχουσι ἐν καὶ μόνον ἐλατήριον τὴν ματαιοφροσύνην καὶ ἐπίδειξιν. Ἡ ματαιοφροσύνη καὶ ἡ ἐπίδειξις εἶναι τὰ μᾶλλον ἀχαλιναγώγητα τῶν ἀνθρωπίνων ἐλαττωμάτων· ἡ ματαιοφροσύνη μᾶς κεντᾷ πρὸς οἰκοδομὴν πολυωρόφων οἰκιῶν· εἰς τὴν παρόρησιν ταύτην θέλομεν ὑπενδῶσει προθύμως, μυρίους εὐρίσκοντες λόγους ὅπως δικαιολογήσωσιν τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν, ὅτι δῆθεν ἡ ὑπάρχουσα οἰκία εἶναι μικρά, ὅτι ἡ

οἰκογένεια ἡμῶν εἶναι πολυμελής· μᾶς ὑπαγορεύει ὡς ἀναγκαίαν τὴν ἀπόκτησιν κήπου· τὴν ἀνάγκην ταύτην θέλομεν θεωρήσει ἀπαραίτητον, διὰ τὸν ματαιόφρονα ἡμῶν βίον· μᾶς παροτρύνει εἰς παρασκευὴν πολυούφων τραπεζῶν μετὰ δυσσευτῶν ὀπωρικῶν καὶ καρυκευμάτων· ἐκ παντὸς τρόπου θέλομεν προσπαθήσει, ὅπως ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς· ἡ δὲ ἀδυναμία αὕτη ἐντὸς ὀλίγου καταντᾷ ἑξὶς καὶ ἡ ἑξὶς δημιουργεῖται εἰς ἀνάγκην διὰ παντὸς μέσου ἐπιζητοῦσαν τὴν πλήρωσιν αὐτῆς· τὸ δὲ περιεργότερον, τὸν πρῶτον ἀπλοῦν καὶ λιτοδίαιτον ἡμῶν βίον θεωροῦμεν ἤδη ἀγροῦτικον καὶ ἀπολίτιστον. Ἡ ματαιοφροσύνη μᾶς παρακινεῖ εἰς παρασκευὴν ἐσθῆτος κομψῆς καὶ πλουσίας· μετὰ τοῦ ζωηροτέου ἐνδιαφέροντος θέλομεν παρακολουθεῖ τὰς προόδους τοῦ νεωτερισμοῦ, ὅπως ἱκανοποιησῶμεν τὸ ἀπεριόριστον καὶ ἀχαλίνωτον τῆς ματαιοφροσύνης καὶ ἐπίδειξεως αἰσθημα. Καὶ ταῦτα πάντα, τῶν πολυωρόφων οἰκιῶν ἢ οἰκοδομῆ καὶ ἡ παρασκευὴ τῶν πολυούφων τραπεζῶν καὶ ἡ λοιπὴ περὶ τὴν δίαιταν δαψίλεια, τὸ πλούσιον τῆς ἐσθῆτος καὶ ἡ ματαία τοῦ νεωτερισμοῦ ἐπίδειξις, τί ἄλλο εἰσὶν ἢ κοῦφος καὶ ἀσκοπος πολυτέλεια, δημιουργοῦσα βίον ποικίλον, περίσσειαν ἀναγκῶν δυσοικονομήτων καὶ ἀντὶ τῆς λιτότητος καὶ οἰκονομίας εἰσάγουσαν ἐν τῷ οἴκῳ τὴν ἀσωτίαν καὶ τὴν σπατάλην· πολυτέλεια εἶναι ἡ οἰκοδομὴ πολυωρόφου οἰκίας, διότι ἡδυνάμεθα μὲ τὴν ὑπάρχουσαν ἢ τὴν κατασκευὴν μικροτέρας κατὰ τὸ ἐνὸν νὰ οἰκονομηθῶμεν· πολυτέλεια εἶναι ἡ παρασκευὴ πολυούφων τραπεζῶν καὶ

λουκουλείων δείπνων, διότι τροφὴ μετρία καὶ καθαρὰ ἀρκεῖ πρὸς συντήρησιν τοῦ σώματος καὶ ἡ περὶ τροφῆς τοιαύτης δίαιτα εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων τῆς ὑγιεινῆς παραγγελμάτων· πολυτέλεια εἶναι ἡ προμήθεια πλουσιῶν ἐπίπλων, ἐδρῶν καὶ ἀνακλίντρων, ταπήτων τιμιωτάτων, διότι ἀντὶ τούτων ἀρκεῖ ἡ κτήσις τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων οἰκογενειακῶν ἐπίπλων, ὧν ἡ χρῆσις θέλει χρησιμεύσει οὐχὶ πρὸς ματαιόφρονα ἐπίδειξιν, ἀλλὰ πρὸς ἀληθῆ οἰκιακὴν ἀνάγκην· πολυτέλεια εἶναι ἡ πλουσία ἐσθῆς, ἡ ῥυθμιζομένη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ νεωτερισμοῦ, διότι ἀντὶ αὐτῆς εἶναι προτιμότερα ἢ μετρία καὶ πρὸς τὴν ἀνάγκην τοῦ σώματος ἐπαρκῆς, διατηροῦσα ἀντὶ τοῦ νεωτερισμοῦ τὴν καθαριότητα καὶ ἀντὶ τῆς ποικιλίας τὴν ἀπλότητα. Ὅπως δὲ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλους αὐτῆς ἀπαιτήσεις, ὑποβαλλόμεθα εἰς δαπάνας ὑπερόγκους καὶ πολὺ ἀνωτέρας ἢ ὅσας ἤθελεν ἀπαιτήσῃ βίος ἀπέριττος καὶ λιτός· καὶ ἐνόσφ μὲν αἱ ἀποθήκαι ἡμῶν εἶναι πλήρεις καὶ τὰ ταμεία ἡμῶν περικλείουσιν ὄγκον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, εὖνους δὲ ἡ τύχη προσμειδεῖ ἡμῖν, εἶναι ἀνεπαίσθητος εἰς ἡμᾶς ἡ περὶ τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα πολυτέλεια, ἡ σπατάλη καὶ ἀσωτεία καὶ ἄγνωστον ποῦ δύναται νὰ φέρῃ ἡ τοιαύτη δίαιτα, διότι εὐχερῶς ἀναπληροῦται τὸ δαπανώμενον ὑπὸ τοῦ εἰσαγομένου. Ἄλλ' ἡ τύχη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἄστατος, ἀδιάλειπτος δὲ ἐπιτελεῖται μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσις τῶν ἀνθρωπίνων ἐν τῷ κόσμῳ, χρονοὶ δυσμενεῖς δύνανται νὰ ἐπέλθωσιν

καὶ ἡ ἀμείλικτος καταφορά τῆς τύχης νὰ καταλήξῃ εἰς ἀληθῆ συμφορὰν, τότε πρῶτον θέλομεν ἔλθει εἰς συναισθησίν τῆς προτέρας ἡμῶν ἐκλελυμένης διαίτης καὶ θέλομεν εὐρεθῆ ἄνωθεν βαράθρου, ὃν δυστυχῶς παρεσκεύασεν ἡ ἡμετέρα ἀκαταλόγιστος περὶ τὸν βίον δίαίτα καὶ ἡ ἀκατανόμαστος περὶ τοῦ μέλλοντος ἀπρονοησία· εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ματαιοφροσύνης ἡμῶν ἤδη δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπαρκέσωμεν· αἱ πολυειδεῖς καὶ πολύτροποι τῆς πολυτελείας ἀνάγκαι μένουσιν ἀνεκπλήρωτοι, αἱ δὲ κακαὶ ἔξεις ἄς ἐγέννησαν ἡ πολυτέλεια καὶ βίος ἐκδεδητημένος καὶ ἄσωτος κατήγησαν δευτέραι φύσεις καὶ ἐβρίζωθησαν ἐν ἡμῖν. Τί θέλει συμβῆ λοιπὸν ὡς ἐκ τούτου; θέλει ἐπέλθει ἀναγκαίως σύγκρουσις μεταξύ τῶν κακῶν ἡμῶν ἔξεων καὶ τῆς ὑπαρχούσης ἐνδεείας ἣν θέλει ἐπακολουθήσει ἡ ἐκ παντὸς τρόπου πρὸς διατήρησιν τῆς κοινωνικῆς ἡμῶν θέσεως ἐκ κακῶς ἐννοουμένης φιλοτιμίας προερχομένη προσπάθεια· θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐξοικονομήσωμεν παντί σθένει τὴν ῥίζωθεῖσαν ἐν ἡμῖν πρὸς τὴν σπατάλην καὶ ἄσωτίαν ἀκατάσχετον τάσιν καὶ μὴ δυνάμενοι ἐκ τῶν κεκτημένων, ἅτινα διέφυγον ἤδη τῶν χειρῶν ἡμῶν, νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τοῦτο, θὰ καταφύγωμεν ἐξ ἀνάγκης εἰς πᾶν θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον· ἡ περὶ τὸ καθήκον συναισθησις θέλει ἐλείψει, ἡ φιλοτιμία θέλει ἀπαμβλυθῆ, ἐν καὶ μόνον θὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, τὴν θεραπείαν τῶν κακῶν ἡμῶν ἔξεων, τὴν πληρῶσιν τῶν ποικίλων καὶ περιττῶν ἀναγκῶν, ἄς ἐδημιουργήσεν ἡ πολυτέλεια καὶ ἄσωτεία· διαφθείρεται

λοιπὸν καὶ ὁ χαρακτήρ καὶ οἱ ἄγραφοι τῆς ἠθικῆς νόμοι χάνουσι τὸ κύρος αὐτῶν. Τότε πρῶτον γίνονται καταφανέστερα τὰ κακὰ τῆς ἀκατασχέτου πρὸς τὴν πολυτέλειαν τάσεως ἀποτελέσματα, ἡ κοινωνικὴ αὕτη ἐπιδημία καθίσταται θανατηφόρος καὶ ἀλλοίμονον, ἂν μεταδοθῆ εἰς ἀπάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις καὶ μολυνθῆ ὀλόκληρος ἡ κοινωνικὴ ἀτμοσφαῖρα ἐκ τοῦ μιάσματος τούτου· θέλομεν ἴδει τὸ εἶδεχθέστερον καὶ ἀποτροπαιότερον τῶν κοινωνικῶν θεαμάτων, κοινωνίαν ὀλόκληρον μαστιζομένην ὑπὸ τοιοῦτου κοινωνικοῦ λυμεῶνος, διεφθαρμένην τὸν χαρακτήρα καὶ ἐξηχριωμένην τὸ ἦθος, καὶ ἐνόσφ μὲν τὸ κακὸν περιορίζεται εἰς ἄτομα ἢ μέλη τινὰ τῆς κοινωνίας καὶ λαμβάνεται πρόνοια περὶ τῆς μὴ περαιτέρω διαδόσεως αὐτοῦ, ἡ διαφθορὰ καὶ ἐξαχρείωσις δὲν λαμβάνει τῶσας διαστάσεις δυναμένη νὰ εἰσχωρησῆ εἰς ἀπάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, ἀλλὰ μένει ἀνεπηρέαστος τὸ λοιπὸν κοινωνικὸν σῶμα διασῶζον τὰ ἀναγκαῖα πρὸς κοινωνικὴν εὐημερίαν ἠθικὰ κεφάλαια. Διὰ τοῦτο κατὰ τῆς πολυτελείας ἐνομοθετήθησαν ὑφ' ὄλων τῶν εὐνοουμένων κρατῶν νόμοι αὐστηροὶ ἐπιβάλλοντες βαρεῖας φυρολογίας εἰς πάντα τῆς πολυτελείας τὰ ἀντικείμενα, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῆς παρακμῆς τῆς Ῥώμης, ἡ αὐτοκρατορία ὑπέθαλπε καὶ ὑπέτρεφε τὴν [πολυτέλειαν, ὡς τὸ ἐπιτηδεύτατον πρὸς διατήρησιν αὐτῆς μέσον ἐπιδιώκουσα διὰ τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐξαχρείωσης τῶν ἠθῶν καὶ τῶν χαρακτήρων τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξάλειψιν καὶ τῶν τελευταίων πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν

δημοκρατίαν εὐγενῶν τοῦ λαοῦ τάσεων. Ἡ πολυτέλεια λοιπὸν εἶναι νόσος κοινωνικὴ πανταχοῦ ὑπείσέρπουσα, τὰ πάντα φθείρουσα, καταστρέφουσα· ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς ταύτης λύμης δεόν νὰ προφυλαχθῶσιν ἐν γένει τὰ ἔθνη οἱ λαοὶ καὶ πολιτεῖαι, ἀλλὰ πρὸ πάντων αἱ σμί-κραι καὶ ἀπροστάτετοι κοινότητες, διότι διατρέγουσιν ἀφευκτον κίνδυνον ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς καταστροφῆς· καὶ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ἀπτότερον καὶ καταφανέστερον περὶ τίνας πρόκειται ὑποθέτομεν ἐν ἄτομον, ὅπερ ἐνδέεται, διαιτᾶται πολυτελῶς, δαπανᾷ ἀνώτερα ἢ ὅσα ἐπιτρέπει αὐτῷ ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ ἐμπορίου του, δὲν προνοεῖ περὶ τοῦ μέλλοντος, λησμονεῖ τὸ ἄστατον τῆς τύχης καὶ παραδίδεται εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν σπατάλην, ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ τέλος τοῦ ἀτόμου τούτου; πάντες τὸ γνωρίζομεν οἰκτρὸν τοῦ βίου ναυάγιον, ἔχον τὴν πενίαν καὶ τὴν δυστυχίαν σύντροφον καὶ συνακόλουθον θέλει διέλθει τὸν βίον μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ κατοικίας. Ὅτι συμβαίνει δι' ἐν ἄτομον τὸ αὐτὸ δύναται νὰ συμβῆ δι' ἐν ἔθνος, διὰ μίαν πολιτείαν, διὰ μίαν κοινότητα. Μακρὰν λοιπὸν ἀφ' ἡμῶν ἡ πολυτέλεια, καὶ ἂν θέλωμεν νὰ εὐδαιμονήσωμεν καὶ νὰ διέλθωμεν τὸν ἐπίγειον ἡμῶν βίον ἀλύπως καὶ ἀπόνως πρέπει νὰ ἦμεθα λιτοὶ καὶ ἀπείριττοι περὶ τὴν ἐσθῆτα, περὶ τὴν διαίταν, περὶ τὴν κατοικίαν ἡμῶν. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι τὴν ἀρχὴν τῆς παρακμῆς τῶν ἔθνῶν φέρει ἡ πολυτέλεια καὶ τὴν συμβουλὴν ταύτην τῆς ἱστορίας δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζομεν. Δ. Ι.

ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝΙΤΗΣ

(Ἐκ τῶν ἀναμνήσεων Ἀγγλου περιηγητοῦ.)

(συνέχεια ἴδε. φυλλ. 54.)

Τὴν ἐπιούσαν ἐπεσκέφθη καὶ πάλιν ἡμᾶς ὁ πρίγκηψ· ἀκούσας δὲν ἐν τῇ συνομιλίᾳ ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ μείνωμεν ἐπί τινος εἰσέτι ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι· τῆς πρωτευούσης εἶπεν ἡμῖν.

— Θὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν χάριν τινὰ· προχθὲς ἐπεσκέφθητε τῶν βασιλέα, δὲν ἔχει οὕτως; ἤδη εὐαρεστεῖσθε νὰ ἔλθητε καὶ παρ' ἐμοί; Τί λέγετε; ἔχετε τὴν εὐχαρίστησιν;

— Πρίγκηψ, εἶπον ἐγώ, ὑμεῖς εἰσθε λαὸς λίαν ἰδιοτρόπου ἀγωγῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς γυναῖκας· Ὅταν ἐπισκέπτηται τις ὑμᾶς οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν εἰ μὴ ἄνδρας· πρὸς τί λοιπὸν νὰ ἔλθωμεν παρὰ σοί; Ἴδού σὲ βλέποκαὶ ἐνταῦθα. Ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ὅταν δεχόμεθα ἐπισκέψεις φίλων, ἡ πρώτη ἡμῶν φροντίς εἶναι νὰ εἰσάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὰς κυρίας τῆς οἰκογενείας ἡμῶν.

— Ὡ ναί, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ὑμῶν εἶναι ὅλως ἀνόμοια τῶν ἡμετέρων, τοῦτο δὲν ἀρνοῦμαι· ἀλλ' ἕκαστον ἔθνος, φίλοι μοι, ἔχει ἰδίους θεσμούς. Τὰ ἔθιμα ὑμῶν θεωροῦνται καλὰ παρ' ὑμῖν· τὰ δὲ ἡμέτερα θεωροῦνται τοιαῦτα ἐν τῇ ἐμῇ πατρίδι. Ἐκεῖνο ὅπερ νομίζετε καλὸν καὶ εὐτρεπὲς παρὰ λαῶν τινι, πολλὰκις ἀπολαύει τῆς ἐναντίας ὑπολήψεως παρ' ἐτέροις. Ἐγὼ ὅμως ὡς περιεβλὼν πολλὰς χώρας καὶ συγκοινωνήσας μετὰ πολλῶν λαῶν, εἶμαι ἐλευθέρος πολλῶν προλήψεων, ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν ὁποίων διατελεῖ ὁ λαὸς τῆς πατρίδος μου. Καταδέχθητε νὰ ἔλθῃ-

τε εἰς τὸ οἶκμά μου καὶ δίδω ὑμῖν τὸν λόγον μου νὰ εἰσαγάγω ὑμᾶς εἰς τὰς συμβίας μου. Λοιπὸν τί λέγετε; θὰ ἔλθητε;

— Ναι, ἀπήντησε μειδιῶ νό δόκτωρ, ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους βεβαίως θέλομεν ἔλθεϊ.

Ἐπεσχέθημεν δὲ νὰ ἐπισκεφθῶμεν αὐτὸν τὴν ἡμέραν μετὰ τὴν αὔριον.

Τὴν πρωίαν τῆς ὀρισθείσης ἡμέρας ἦλθεν ὁ πρίγκηψ εἰς τὸ πλοῖον καὶ παρέλαβεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ λέμβον. Ἐφόρει δὲ στολὴν λαμπράν, τὸ πολυτελὲς αὐτοῦ ἱμάτιον ἦν ἐκ κυανοῦ χρυσοπαρύφου ὀλοσηρικοῦ ὑφάσματος, ἐφαίνετο δὲ λίαν αὐτάρεσκος. Ἡ ἀποβάθρα ἦτο πλήρης λαοῦ, ὅστις παρηκολούθησεν ἡμᾶς μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ πρίγκηπος. Καθ' ὁδὸν ἡ Α. Υ. προηγεῖτο ἡμῶν θαίνουσα βραδέως καὶ μεγαλοπρεπῶς καὶ ἦν κατάδηλος ὅτι ἐνεπνέετο ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἦτο ὑπέρτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, πρὸς ὃν βεβαίως δὲν ἔτρεφε τόσον εἰλικρινῆ αἰσθηματά.

Τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκηπος συνίστατο ἐκ συμπλέγματός τινος οἰκοδομῶν ἐντὸς εὐρυχώρου περιβόλου μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνετο ὡς μεγαλείτερον τὸ οἶκμα, ἐν ᾧ κατῆκει ὁ ἴδιος. Διελθόντες πυλῶνά τινα, εὐρέθημεν ἀπέναντι ξυλίνου τινός τετραγώνου περιστύλου· θύρα τις ἠνεώχθη καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἡμεθα ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἐν ᾗ ὁ πρίγκηψ ὑποδέχεται τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτόν. Τὰ ἐν αὐτῇ ἐπιπλα ἦσαν εὐτελεῆ καὶ τετριμμένα ἐκ τῆς πολυκαιρίας, τὸ δὲ ἰνδὸστικτον ὑφασμα ὅπερ ἐκάλυπτε τὰ ἀνάκλιτρα ἠλλοιώθη καθ' ὀλοκληρίαν ἐκ τοῦ χρόνου. Ἀφοῦ ἐκαθήσαμεν, ὁ πρίγκηψ ἀμέσως μετέβη εἰς τὸν πάρακείμενον γυναικῶνα, ὅπως ἀναγγείλη εἰς τὰς κυρίας τὴν ἔλευσιν ἡμῶν καὶ δια-

τάξῃ τὰ δέοντα. Δὲν παρήλθε δὲ πολλή ὥρα, ὅτε ἐπέστρεψε παρακολουθοῦμενος ὑπὸ γραῖδίου, ἐκ Μελαίας, τοῦ ὁποίου ἡ ὄξεϊα καὶ διαπεραστικὴ φωνὴ ἀντήχει ὡς κώδων ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ὅτε ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὅτι ὄσωνούπω αἱ κυρίαὶ ἔμελλον νὰ ἐμφανισθῶσιν. Ὡς φαίνεται, ἡ γραῖα αὕτη ἐχρησίμευεν ὡς φύλαξ καὶ θυρωρὸς τοῦ γυναικῶνιτου καὶ διὰ τοῦτο ἠγάπα καὶ ἐσέβετο αὐτὴν ὁ πρίγκηψ. Ὡμίλει ἀγγλικά ὀλίγα ἐγνώριζεν ὅμως τὴν ὀλλανδικὴν κάλλιστα· μαθοῦσα δὲ ὅτι καὶ ὁ δόκτωρ Δίβιγκτων ὀμίλει αὐτὴν, τοσοῦτον ὑπερήσθη ὥστε ὅτε ἤκουσεν αὐτὸν λαλοῦντα, ὀλίγου δεῖν ἐγερεῖσα ἐνηγκαλίζετο καὶ ἐφίλει αὐτόν. Ὁ ἦχος τῆς ἀηδεστάτης ταύτης γλώσσης ἐφαίνετο ὡς νὰ κατεμάγευε τὴν καρδίαν τοῦ γραῖδίου καὶ νὰ ἐβύθιζεν αὐτὴν εἰς τρυφὰς παραδείσου. Ἡ συνδιάλεξις ἀνέβαινε γοργῶς τὴν φωνητικὴν κλίμακα· ἀλλ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ δις διαπασῶν, τὸ γραῖδιον ἐφάνη καταβεβλημένον· ὅθεν ἐγερεθὲν ἀμέσως καὶ ἐξαγαγὸν κρυγμὸν τινα ἐκ τοῦ λάρυγγος ἐτερέτισε; «Τώρα θὰ σᾶς φέρω τὰς κυρίας» καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ διωλίσθησεν ἐκ τῆς αἰθούσης μετ' ἀληθοῦς νεκρικῆς εὐκνησίας. Τότε ὁ πρίγκηψ εἶπεν ἡμῖν.

— Δί κυρίαὶ μὲ παρακάλεσαν νὰ σᾶς εἰδοποιήσω, ὅτι ὅταν παρουσιασθῶσιν εἰς ὑμᾶς ὀφείλετε νὰ ὑποβληθῆτε εἰς ἔθιμόν τι, καὶ εἰς ὃ οἱ λαμβάνοντες τὴν γνωριμίαν αὐτῶν ξένοι εἶναι ὑποκείμενοι. Ἀλλὰ μὴ νόμισητε ὅτι εἶναι δεινόν τι ἢ δύσκολον· οὐχί, οὐχί, τίποτε τοιοῦτον εἶναι πρᾶγμα ἀπλούστατον, μικρὰ ἐπιμοτυπία, ἰδοῦ· ὅταν ἐκεῖναι εἰσέλθωσιν

ἐκάστη αὐτῶν θέλει κρατεῖ τεμάχιον ἄρτου· ἡμεῖς δὲ ὀφείλετε νὰ κόψητε μέρος ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ τὸ γευθῆτε· τοῦτο δὲ γενομένου θὰ ἡμεθα φίλοι, διαρκεῖς φίλοι.

Ἡμεῖς συνηνέσαμεν προθύμως καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἀρθείσης τῆς αὐλαίας, εἰδομεν πληθὺν καλλιμόρφων νεανίδων στοιχηδὸν τεταγμένων κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευράς τῆς εἰσόδου, δι' ἧς ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν αἱ σύζυγοι τοῦ πρίγκηπος. Πρῶτη ἐνεφανίσθη παχύσαρκός τις καὶ καλλιπάρειος γυνή, μόλις ἄγουσα τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας τῆς· οἱ μεγάλοι αὐτῆς καὶ μελανοὶ ὀφθαλμοὶ ἦσαν πλήρεις ζωηρότητος καὶ γλυκυθυμίας· εἶχε τὸ βάδισμα μεγαλοπρεπὲς καὶ τὸ ἀνάστημα μέτριον· ἡ μακρὰ αὐτῆς ἔσθῃς ἦτο ἐκ βύσσου ἰνδικῆς, πεποικιλμένη διὰ σειρῶν καὶ ἀνθέων ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ μίτου· αἱ δὲ πλατεῖαι καὶ πολύπτυχοι αὐτῆς ἀναξυρίδες ἦσαν ἐκ χρυσοῦφάντου φοινικοβαφοῦς ὀλοσηρικοῦ ὑφάσματος· ζώνη δὲ ἀδαμαντοκόλλητος ἔσφιγγε τὴν ὀσφὸν αὐτῆς· οἱ γυμνοὶ καὶ καλλίσφουροι πόδες αὐτῆς ἐφαίνοντο εἰσδύοντες ἐλαφρῶς ἐντὸς πλουσίως κεκοσμημένων σανδαλιῶν. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε κεκοσμημένα τὰ ἐκ ποικιλοχρῶν ταινιῶν μετὰ τεχνητῶν ἀνθέων ἐκ χνούδου ὀλοσηρικοῦ· ὁ τράχηλος αὐτῆς ἦτο κεκοσμημένος διὰ λιθοκλήτων περιδεραίων καὶ οἱ ὄρμοι τῶν χειρῶν αὐτῆς ἦσαν περιβεβλημένοι χρυσᾷ φέλλια· τῶν δὲ ὠτων οὐχί μόνον οἱ λοβοὶ ἀλλὰ καὶ τὰ πτερυγῆματα ἐκοσμοῦντο διὰ πολλῶν ἐνωτίων.

Ὁ πολὺς ὅμως καὶ θαυμάσιος οὗτος καλλωπισμὸς οὐδόλως συντελῶν πρὸς ἐπαύξησην τῆς φυσικῆς ὀραιότητος πολὺ συνέτεινεν, ὅπως ἀφαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτῆς τὰ θέλγητρα ἐκεῖνα, ἅπερ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἀπλούστερα ἐνδεδυμένη, ἀναμφιβόλως ἤθελεν μᾶς καταγοητεύσει. Ὅτε δὲ πλησιάσασα ἐδεξιώθη ἡμᾶς, ἡμεῖς ἐχαιρετίσαμεν αὐτὴν ὅσον ἠδυνήθημεν ὑποκλινέστατα καὶ ἐμεδιάσαμεν πρὸς αὐτὴν χαριέντως μετ' ὄλης τῆς ἀπαιτουμένης ἀβρότητος.

Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθου τρυφερά τις καὶ ὀραιότατη νεάνις, ἀναστήματος ὑψηλοῦ, μόλις ὀσφρανθεῖσα τὰ ῥόδα τοῦ δεκάτου ὀγδόου αὐτῆς Μαΐου. Ἡ ὄψις αὐτῆς ἦτο εὐειδής καὶ τὸ ἦθος θαυμάσιον, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ μαγευτικώτατοι. Ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ὑπερεῖχεν ἡ στολή, ἐν ταύτῃ ὅμως τὸ κάλλος ἦτο ἐνδεδυμένη, ἀπλῶς μὲν, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης φιλοκαλίας. Ἐβάδισέ πρὸς ἡμᾶς ὡς βασίλισσα «κάλλει καὶ χάρισι στίλβουσα», καὶ ἐδεξιώσατο ἡμᾶς μετ' εὐρωπαϊκῆς τῳόντι εὐγενείας καὶ λεπτότητος. Πρέπει νὰ ὀμολογήσω τὴν ἀλήθειαν ὅτι «μεγάλως συνεκινήθη εἰς τὴν θέαν αὐτῆς, ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ φίλοι μου δὲν ἐπάσχον τὸ αὐτό; Ὁ γέρον δόκτωρ πάρεζαλίσθη ἔως ὅτου νὰ τοποθετήσῃ τὰ δίοπτρα αὐτοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν εἰσῆλθε καὶ ἡ τρίτη σύζυγος τοῦ πρίγκηπος, ἧτις καίπερ πολυτελῶς ἐνδεδυμένη, οὐδὲν θέλγητρον παρεῖχεν ἡμῖν· ἦτο ὡς ἄνθος μεμαραμένον. Ὅτε δὲ μετὰ τὴν συνήθη ὑποδεξιῶσιν ἐπέστρεψε πλησίον εἰς τὰς ἄλλας, ὁ πρίγκηψ συναισθανθεὶς ὡς φαίνεται ὅτι δὲ

ἐποίησεν ἡμῖν εὐάρεστον ἐντύπωσιν· «ὦ, δὲν εἰξεύρετε πόσον εὐάγωγος εἶναι αὕτη». Πρέπει δὲ ἐνταῦθα νὰ σημειώμεν ὅτι αἱ κυρίαὶ δὲν ἐγνώριζον τὴν ἀγγλικήν.

Τὸ παραπέτασμα ἔπεσεν, οὐδεμία δὲ ἄλλη κυρία εἰσῆλθε. Πρὸς δὲ τὰ ἐκστατικά ἡμῶν βλέμματα ἀπαντῶν ὁ πρίγκηψ εἶπεν.

— Αὐταὶ εἶναι πᾶσαι, ὄλαι καὶ ὄλαι τρεῖς! Ἐὰν εἶχον τόσας ὄσας ἐκ τοῦ βαθμοῦ μου δικαιοῦμαι νὰ ἔχω, ἔπρεπεν ἐν τῷ γυναικωνίτῃ μου νὰ διαιτῶνται δώδεκα τουλάχιστον σύζυγοι, δηλαδὴ ὄσας ἔχει καὶ ὁ βασιλεὺς· ἀλλ' οἱ ἐπάρατοι Γάλλοι ἐσφετερίσθησαν τὴν ὥραιαν νησὸν μου καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ κακοδαίμων εἶμαι καταδεδικασμένος νὰ ἔχω μόνον τρεῖς συζύγους! Τοῦτο τῷ ὄντι εἶναι ἀφόρητον!

— Ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος πλησιάσασα πρὸς ἡμᾶς ἡ πρώτη εἰσελθούσα κυρία προσῆνεγεν ἡμῖν τεμάχιον ἄρτου παραπλησίον τῷ ἐκ ζιγγέρεως κατασκευαζομένου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποσπάσαντες μικρὸν μέρος ἕκαστος ἐγεύθημεν· ἀλλ' ἦν ἀηδέστατον τὴν γεῦσιν. Μετὰ τοῦτο αἱ κυρίαὶ ἐκαθέστησαν ἐπὶ εὐρυχώρου ἀνακλίντρον κειμένου ἀπέναντι ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ παρεκαλέσαμεν τὸν πρίγκηπα νὰ διερμηνεύσῃ εἰς αὐτάς τὴν μεγάλην ἡμῶν εὐχαρίστησιν διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ φιλόφρονα ὑποδεξίωσιν, ἧς παρ' αὐτῶν ἠξιώθημεν διαθεβαίων ὅτι ἡ τε φυσικὴ αὐτῶν καλλονὴ καὶ ἡ φιλοκαλία ἐνεποίησαν ἡμῖν τοιαύτην ἐντύπωσιν, οἷα οὐδέποτε θέλει ἐξαλειφθῆ ἐκ τῆς μνήμης ἡμῶν. Ἡ διερμηνεύσις τῶν αἰσθημάτων ἡμῶν ἐνέπλησεν ἀγαλλιάσεως τὰς κυ-

ρίας, αἵτινες μειδιῶσαι ἔστρεφον πρὸς ἡμᾶς βλέμματα πλήρη χαρᾶς καὶ συμπαιθείας. Ἐν τούτοις παρετηρήσαμεν ὅτι πᾶσαι ἐμάσων τὸ βίτες καὶ ἔπτουον συνεχῶς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὅπερ οὐδόλως ἦτο εὐπρεπὲς εἰς κυρίας. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ εἰσῆλθε καὶ ἡ μήτηρ τοῦ πρίγκηπος γυνὴ εὐσαρκος καὶ χαρακτῆρος ζωηροῦ· ἦτο δὲ ἐνδεδυμένη ἐσθητὰ ἀπλουστάτην ἐκ φαίου βαμβακίνου ὑφάσματος. Ὁ πρίγκηψ ἄμα ἰδὼν αὐτὴν εἰσερχομένην, ἐγερθεὶς ὠδήγησεν αὐτὴν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον, ὅπερ ἔκειτο πρὸς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ· εἶπε δὲ ἡμῖν ὅτι ἡ σεβαστὴ αὐτοῦ μήτηρ ἦτο γυνὴ εὐλαβῆς εἰς τὰ θεῖα· ὑπὸ δὲ τῶν ἐγγυρῶν ἐτιμᾶτο ὡς ἁγία. Ἡρώτησε δὲ ἡμᾶς διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, περὶ κυρίου τινὸς Ἀγγλοῦ, ὃν ἄλλοτε εἶχε γνωρίσει καὶ ὅστις ἦτο τόσον εὐγενῆς καὶ ὥρατος ὥστε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἔμεινε ζωηρὰ ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτῆς. «ὦ εἶπε πόσον λυποῦμαι ὅτι ἐγήρασα! Ἄν ἡμῖν νεωτέρα ἐξάπαντος ἦθελον μεταβῆ εἰς Ἀγγλίαν ὅπως ἴδω αὐτὸν καὶ αὐτὴς. Ἀκολουθῶς ἔδειξεν ἡμῖν κομψότατον ἀγγλικὸν ὥρολόγιον, ὅπερ ἔλαβεν ὡς δῶρον ἐκ τῆς ἐταιρίας τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν διὰ τὴν περιθαψίν ἣν παρέσχεν εἰς Ἀγγλίδας τινὰς κυρίας αἵτινες ταξιδεύουσαι ἐπὶ ἀτμοπλοίου τινὸς τῆς εἰρημένης ἐταιρείας ἐναυάγησαν ὑπὸ τῶν ὑφάλων τῆς νήσου Ἰωάννας. Ἐφιλοξένησαν αὐτάς ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς, παρασχούσα αὐταῖς πᾶσαν δυνατὴν περιποίησιν. Ἦτο τῷ ὄντι γυνὴ καλῆς φύσεως, καὶ ἂν ἀδιαλείπτως μασοῦσα τὸ βίτες δὲν ἐξέβαλλε

συνεχῶς ἐκ τοῦ στόματος χειμάρρους ὑγροῦ βεβαμμένου, ἴσως θὰ ἦτο καὶ εὐαρέστου συναναστροφῆς.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἡ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΗΜΕΤΕΡΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ.

Περὶ αὐτῆς σήμερον ὁ λόγος, ἀφ' οὗ ἤδη ἐγένετο γνωστὴ ἡ οἰκτρά κατάστασις τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς σταυροπηγιακῶν μονῶν· ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῆς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εὐρίσκεται εἰς πολὺ ἀνηροτέραν κατάστασιν; δυστυχῶς καὶ ὑπὲρ αὐτῆς, οὐδέποτε κατεβλήθη σπουδαία φροντίς καὶ εἰς οὐδὲν ὀριστικὸν καὶ καρποφόρον ἀποτέλεσμα κατέληξαν αἱ κατὰ καιρὸν γενόμεναι ἐνέργειαι· ἐνταῦθα δὲ, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, οἶονεὶ ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ βιβλιοθήκη κατηρτίσθη, ὅπως ὑπάρχει μόνον, δι' ἓνα ἀπλοῦν τύπον, ἐλάχιστα δυνάμενοι νὰ ὠφελῆθωσιν ἐξ αὐτῆς οἱ βουλόμενοι καὶ ἐλάχιστα ἀνταποκρινομένη εἰς τὰς προσδοκίας καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν μελέτην τοῦ φιλομαθοῦς· ἐκτὸς τούτου ἡ μικρὰ ὠφέλεια, ἣτις δύναται νὰ προέλθῃ ἐξ αὐτῆς, περιορίζεται εἰς τὸν κύκλον τῶν διδασκάλων καὶ ἂν θέλετε καὶ τοῦτο εἰς μόνον τὸν κύκλον τῶν ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ διδασκόντων. Ἄγνοοῦμεν ἂν φέρῃ τὸ ὄνομα δημοσία, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὅτι πράγματι δὲν εἶναι· διότι δὲν λέγεται δημοσία ἡ βιβλιοθήκη ἣτις δὲν χορηγεῖ τὴν πνευματικὴν τροφήν τῶν πολλῶν, ἣτις δὲν εἶναι κατηρτισμένη οὕτω,

ὥστε νὰ καταστῇ προσιτὴ τοῖς πᾶσι· τοῦτο δὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γείνη, ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ἐν τῇ γνωστῇ αἰθούσῃ τοῦ Φροντιστηρίου. ἡ βιβλιοθήκη δέον νὰ ἔχῃ οἶκημα ἢ παράρτημα ἰδιαίτερον, αἰθούσαν ἀναγνωστηρίου εὐρεῖαν, βιβλιοφύλακα τακτικόν, ὑπάλληλον ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλίων, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν αὐτῆς καὶ νὰ καταστήσῃ πραγματικῶς κατάδηλον τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς της· τόσοι τελειόφοιτοι τοῦ Φροντιστηρίου περιφέρονται καὶ τόσοι λόγοι ἐπαγγελάμενοι τὸν διδάσκαλον διημερεύουσι κατὰ τὰς διακοπὰς εἰς τὰ καφενεῖα, μὴ ἔχοντες ἄλλοτι νὰ πράττωσι, κάλλιον ἢ ἡδύτερον ἐνασχόλημα ἢθελον εὑρεῖ παρὰ τὴν ἀπόλαυσιν πνευματικῆς πανδαισίας, ἂν ὑπῆρχε καλῶς κατηρτισμένη δημοσία βιβλιοθήκη; Ἐκ τῶν εἰρημένων κατάδηλον γίνεσθαι ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄτινα χρῆζουσι συντόνου θεραπείας ἀνάγκη ἀναπόδραστος παρίσταται ὅπως ληφθῇ πρόνοια καὶ περὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Φροντιστηρίου· διότι ἀληθῆς τῆς μορφώσεως σκοπὸς δὲν εἶναι μόνον νὰ ἐκπαιδεύσωμεν τοὺς νέους διὰ τῶν σχολείων, ἀλλὰ καὶ νὰ παρασκευάσωμεν τὰ μέσα, δι' ὧν οὐ μόνον θὰ διατηρήσωσι τὰ μεμαθηκότα, ἀλλὰ καὶ θὰ αὐξήσωσι τὸ κεφάλαιον τῶν ἤδη προστεθεισῶν γνώσεων. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει ἰδιαίτερα τάξις λογίων ἣτις μόλις δυναμένη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, πόθεν θέλει ἀρυσθῆ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς τροφήν; καὶ ἂν δὲν παραδεχθῶμεν ὅτι ἅπαντες κατέχονται ὑ-

πὸ ἐνθέου πρὸς τὴν παιδείαν ζήλου, θὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι δυνατὸν νὰ εὐρεθῶσι τινὲς ὑπὸ φιλομαθείας κατεχόμενοι, ὅτι καὶ τῶν λοιπῶν ἐνώπιον τοιαύτης πνευματικῆς παιδαγωγίας θέλει διεγερθῆ ἡ φιλομάθεια;

Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ληφθῆ φροντίς τις καὶ ἡμᾶς οὐδέποτε ἡ κατάστασις τῆς βιβλιοθήκης θέλει βελτιωθῆ οὐσιωδῶς ἂν μὴ ἀνατεθῆ τὸ ἔργον εἰς ἰδιαιτέραν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς διατηρήσεως τῶν ὑπαρχόντων βιβλίων, περὶ τῆς προμηθείας νέων, περὶ τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῶν διὰ τοῦ καταρτισμοῦ ἀναγνωστῆρου, ἀφιέρμενης τῆς εἰσόδου ἐλευθέρως τοῖς πᾶσι· πρὸς πάντα δὲ ταῦτα δεόν νὰ καταρτισθῆ ἡ βιβλιοθήκη εἰς ἰδιαιτέρον οἶκῆμα ἢ παράρτημά, διότι ἡ τανῦν χρησιμεύουσα δι' αὐτὴν αἰθουσα δὲν εἶναι κατάλληλος πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν. Περὶ δὲ τῆς προμηθείας βιβλίων δεόν νὰ καταβληθῆ ἡ σπουδαιότερα φροντίς, διότι ἡ βιβλιοθήκη ἤδη στερεῖται πολλῶν σπουδαίων νεωτέρων συγγράμματων καὶ αὐτῶν τῶν καθαρῶς φιλολογικῶν. ἐκτός δὲ χειρογράφων τινῶν καὶ ἄλλων ἀφιερωμάτων λογίων Τραπεζουντίων, ὡς τοῦ Ὑπομεναῖ, Λαζάρου Σκριβα, Σεβαστοῦ τοῦ Κυμηνίτου καὶ Ἡλία Κανδύλη, οὐδὲν ἄλλο λόγου ἄξιον χειρόγραφον ὑπάρχει, ἐκτός τινος σπουδαίου χειρογράφου, ὅπερ πρὸ ἐτῶν ἱερόσυλος χεῖρ ὑπεξήρσεων. (*) Ἀναγράφομεν δὲ μετ'

εὐχαριστήσεως περὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Φροντιστηρίου ὅτι ἤδη ἀπὸ τοῦ 1850, ὡς ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο λογοδοσίαν τοῦ τότε διευθυντοῦ τῶν σχολείων μακαρίτου Περικλέους Τριανταφυλλίδου ἐλήφθη πρόνοια καὶ ἀπεφασίσθη ἐτήσιος δαπάνη 1500 γρ. Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ ἔτους 1860 τοῦ αὐτοῦ διευθυντοῦ ἀναγράφεται μετ' ἐπαίνων καὶ δωρεὰ τριακοσίων τόμων ὑπὸ τοῦ φιλοπάτριδος ἡμῶν συμπολίτου μακαρίτου Γεωργίου Συμβουλίδου γενομένη· ὥστε καὶ τότε, ὡς βλέπομεν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀβελτηρίαν καὶ ἀμέλειαν, ἣν ἐδείξαμεν ἐπ' ἐσχάτων πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, ἐλαμβάνετο φροντίς καὶ ἐνέργειά τις κατεβάλλετο ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς σχολάρχιας τοῦ ἐπὶ δωδεκαετίαν διευθύναντος τὰ ἡμέτερα σχολεῖα Γεωργίου Παπαδοπούλου, διὰ τῆς φροντίδος καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ συνελέχθη ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον καὶ ἐσχηματίσθη κεφάλαιον 150 λιρ., ἀλλὰ μὴ χρησιμοποίηθῆν ἐγκαίρως ἀπεβροφῆθη μετέπειτα ὑπὸ τοῦ ἐκ τῆς καθῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως προελθόντος κενοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν σχολείων. Ἐκτοτε ἡ βιβλιοθήκη ἀφέθη εἰς τὴν τύχην τῆς καὶ οὐδεμία σπουδαία φροντίς ἐλήφθη περὶ αὐτῆς πλέον. Ἄλλ' εἶναι τοῦτο ἔργον ἀξιόζηλον καὶ φιλομούσων ἀνδρῶν καὶ συνιστᾶ τὴν ἡμετέραν πόλιν; ἡ βιβλιοθήκη δεόν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν προαγωγὴν τῶν σχολείων, διότι εἶναι τὸ ταμεῖον τῶν γνώσεων, ὅπουθεν θέλει ἀρυσθῆ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ τροφὴν ὁ λόγιος, εἶναι τὸ κοινὸν σχολεῖον, ὅπου κατ' ἐκ-

(*) Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶναι ἐπικὸν ποίημα περὶ τοῦ διγενεῶς Ἀκρίτα; ὅπερ ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις ὑπὸ τῶν κ. Δεκράνδ καὶ Σάθα.

λογὴν θὰ ἀντλήσῃ τὰς γνώσεις αὐτοῦ ὁ ὑπὸ φιλομαθείας ὀρμώμενος.

ψ.

ΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΙΣ

Ἀδιαλείπτως ἐξακολουθοῦσιν ἐν τοῖς μεσογειοῖς καὶ κατὰ τὴν παραλίαν καὶ μεγάλη ἀποικιακὴ κίνησις ἐνεργεῖται ἐκ τῶν χωρίων πρὸ πάντων τῆς ἐπαρχίας Χαλδίας εἰς τὴν γείτονα χώραν χωρία ὀλόκληρα ἠρημώθησαν· ἐν τούτοις τὸ κακὸν φαίνεται ὅτι δὲν θέλει σταματήσει μέχρι τοῦ σημείου τούτου· ἀπειλεῖ νὰ λάβῃ εὐρυτέρας διαστάσεις, ἕως οὗ μίαν ἡμέραν θέλομεν ἀκούσει ὅτι ἡ χώρα ὀλόκληρος ἠρημώθη ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ· αἱ ἐνεργεῖαι τοῦ ἀρχιερέως Χαλδίας, οὗ τινος ἤδη τὸ πρῶτον διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, αἱ ἐνεργεῖαι φιλοπατρίδων τινῶν εἰς οὐδὲν ἔσχυσαν· τὸ ῥέμμα τῶν μεταναστεύσεων ὀσμήραι ὀγκοῦται καὶ ἀπειλεῖ νὰ συμπαρασύρῃ πᾶν τὸ προστυχὸν καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἀπὸ τῆς χώρας ἐκείνης· μεταναστεύουσι δὲ ἄθροοι καὶ πανοικει καὶ ἐγκαταλείπουσιν οἱ χωρικοὶ τῶν μερῶν ἐκείνων τὴν πατρίαν ἐστίαν καὶ πάτριον χωρὸν ὑπὸ ματαίας θαυκαλιζόμενοι ἐλπιδος ὅτι θέλουσι ζῆσει τὸν χρυσοῦν αἰῶνα ἐν τῇ νέᾳ αὐτῶν πατρίδι· ἀλ-

λὰ κατὰ πόσον ἡ ἐλπίς αὕτη εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῆ καὶ τὰ χρυσᾶ αὐτῶν ἀνεῖρα νὰ λάβωσι σάρκα καὶ ὑπόστασιν ἀποδεικνύει πασιφανῶς ἡ πρόσφατος τύχη χωρικῶν τινῶν ἐκ Σινώπης, μεταναστευσάντων πρὸ ἐτῶν εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Ῥωσικῆς πόλεως Γκερτζίου, μὴ δυναθέντων δὲ νὰ ἡσυχάσωσιν εἰς τὴν χώραν, ἣν ἀπόκισσαν. Ἐξήτησαν ἄθεν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα, ἀλλ' ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα κατὰ τὴν ἐπάνοδον ταύτην· εἶναι λοιπὸν ἐν μέρει ἄγνωστον ποία τύχη ἀναμένει αὐτοὺς καὶ ἀντὶ κοιλᾶδος εὐδαιμονίας, ἣν φαντάζονται ὅτι θέλουσιν εὑρεῖ, δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ πέσωσιν εἰς κοιλάδα κλαυθμῶνος καὶ ὄδυμοῦ· ὅπως δὴ πτε καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι θέλουσιν εὐημερήσει καὶ ὅτι θέλουσιν ἀπολαύσει πάντων τῶν ἐπιγεῖων ἀγαθῶν ἐν τῇ νέᾳ αὐτῶν πατρίδι, εἶναι ἴδιον τοῦ Ἑλλήνος ἐν ἡμέραις οὐχὶ τόσον πονηραῖς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίαν ἐστίαν καὶ τὴν πάτριον χώραν διακινδυνεύων τὸν ἐθνισμόν καὶ τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν ἀντὶ ἐφημέρου ὑλικῆς εὐημερίας; ποία δὲ τοῦλάχιστον ἐνεργεῖα ἢ προσπάθεια καταβάλλεται ἢ θὰ καταβληθῆ εἰς τὸ μέλλον, ὅπως παρηγορήσῃ ἡμᾶς διὰ τῆς γλυκειᾶς ἐλπίδος ὅτι δὲν θέλουσι καταποθῆ ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς καταπόσεως, ἀλλὰ θέλουσι σωθῆ ἐκ τοῦ ἐκφυλισμοῦ;

ὅστις ἄλλως ἀφεύκτως ἀναμένει αὐτούς; Ὁ τρόπος δὲ ἐν γένει καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν μεταναστεύσεων τούτων μαρτυρεῖ ὅτι ἡ μετανάστευσις αὕτη δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας αὐτῶν, ἥτις [δυστυχῶς] μαστίζει τοὺς χωρικοὺς τῶν μετογειοτέρων χωρῶν, ἀλλὰ παρορμᾷ καὶ κεντᾷ αὐτοὺς πρὸς τοῦτο ἕτερόν τι ἢ ἐμφυσηθεῖσα εἰς αὐτοὺς ἰδέα, ὅτι θέλουσιν εὖρει εἰς τὰς νέας χώρας τὸν ἐπίγειον παράδεισον καὶ πλοῦτος καὶ εὐημερία θέλει ἀντικαταστήσει τὴν πρότερον ἐνδειαν καὶ τὸν ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου αὐτῶν πρότερον ποριζόμενον ἄρτον θέλει ἀναπληρώσει ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων· διότι πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν ὀπωσοῦν εὐπορωτέρων καὶ δυναμένων νὰ πορισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἂν ὄχι δαψιλῶς καὶ ἐν ἀφθονίᾳ, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἀνέτως, παρακολουθοῦσι τὸ βεῦμα τῶν μεταναστεύσεων καὶ χωρία ὀλόκληρα οὐχὶ ἄπορα ἐντελῶς μεταναστεύουσιν ἢ παρασκευάζονται ἤδη πρὸς μετανάστευσιν· Ἔργάζονται δὲ ὅπως πείσωσι τοὺς χωρικοὺς καὶ παρορμήσωσιν αὐτοὺς εἰς μετανάστευσιν καὶ πρᾶκτορες τῆς Ῥωσικῆς ἐπικρατείας, ὧν εἰς ἀρνησίπατρις Ἀρμένιος, ἐδρεύων ἐν Ἀργυρουπόλει, ὀνόματι Ἀζναβούρ, ἐργάζεται ἀκαμάτως καὶ προβάλλων τὸ δέλεαρ τῆς μελλούσης ὑλικῆς εὐημερίας καὶ εὐδαιμονίας καταπίθει τοὺς χωρικοὺς καὶ ἤδη με-

γάλη ἀποικιακὴ κίνησις ἐνεργεῖται κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἥτις μεταδοθεῖσα ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον ἐθηκεν εἰς ἀναστάτωσιν ὀλόκληρον τὴν μεσόγειον χώραν. Ἄν εἰς τὸ ἀκατάπαυστον τοῦτο βεῦμα τῶν μεταναστεύσεων δὲν τεθῆ φραγμὸς ἰσχυρὸς δυνάμενος νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν περαιτέρω πρόοδον τοῦ κακοῦ, ἂν δὲν ληθῆ ἐγκαίρως πρόνοια, ὥστε οἱ μεταναστεύσαντες νὰ μὴ ἀποβάλλωσι τοῦλάχιστον τὸν ἐθνισμόν, ἀλλὰ νὰ διατηρήσωσιν ἀκαμάτῃ τὴν μνήμην τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς καὶ τῆς πατρίου αὐτῶν χώρας, θὰ εὐρεθῶμεν μετὰ πάροδον χρόνου τινὸς εἰς τὴν λυπηρὰν θέσιν νὰ θρηνησωμεν τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐν Πόντῳ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐν χώραις, ἃς προδιτχιλίῳν ἐτῶν ἐπάτησεν ὁ Ἑλληνικὸς ποῦς.

A. I.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

— Ἐκφράζομεν δημοσίᾳ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τοὺς συνδραμόντας τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν καὶ διὰ τὴν δευτέραν περίοδον, ὡς δὲν ἀγνωμονοῦμεν καὶ πρὸς τοὺς συνδραμόντας μὲν πρότερον, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν

περίοδον, ὡς δὲν παραπονοῦμεθα καὶ κατὰ τῶν μὴ συνδραμόντων τὸ ἡμέτερον φύλλον οὔτε κατὰ τὴν πρώτην οὔτε κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον, δυναμένων ἄλλως νὰ πράξωσι τοῦτο· τοὺς δὲ νέους ἡμῶν συνδρομητὰς χαιρετίζομεν εὐέλπιδες διαβεβαιοῦντες αὐτοὺς ὅτι καὶ ἂν ἐφέτος ὡς καὶ πέρυσιν αἱ συνδρομαὶ τῶν φίλων τοῦ Περιοδικοῦ δὲν ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς δαπάνας τῆς ἐκδόσεως, καὶ ἂν καὶ αἱ καταδρομαὶ τῶν μὴ φίλων ἐξακολουθήσωσιν, ἔχομεν ἀπόφασιν ἀκράδαντον νὰ μὴ διακόψωμεν τὴν ἐκδοσὶν μέχρις οὗ ἐπιτύχωμεν ἄδειαν πρὸς ἐκδοσὶν ἐφημερίδος, ἐργαζόμενοι, ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῆς φίλης πατρίδος.

— Ἀφίκοντο τὴν παρελθούσαν τετάρτην διὰ τοῦ Ῥωσικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει κ. Ἀριστείδης Παπαδόπουλος καὶ ὁ διευθυντῆς τῶν ἡμετέρων σχολείων κ. I. Βεργάδης. Τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος ὑπεδέχθη ἐν τῇ προκυμαίᾳ ὁ προσωρινῶς χρῆν διερμηνεῶς τῆς Νομαρχίας ἐκτελῶν καθηγητῆς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης κ. II. Μεταλλεΐδης

μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας Ἀλάι-βη καὶ κλητῆρων τινῶν τοῦ Νομαρχείου, οἵτινες καὶ συνώδευσαν τὸν Ἑλληνα πρόξενον μέχρι τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου.

— Ἀφίκετο ἐκ Κρώμνης, ὅπου εἶχεν ἀνέλθει πρὸς ἐξοχὴν ὁ ἡμέτερος συντάκτης κ. Θεόδωρος Γραμματικόπουλος, κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὁποῖου συνετάττετο τὸ φύλλον ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρ. N. Ἱεροκλέους.

— Μετὰ λύπης πληροφοροῦμεθα ὅτι παρητήθη τῆς θέσεώς του ὁ ἀρχαῖος δημοδιδάσκαλος κ. Κακούλης, διδάσκων ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ τῆς συνοικίας τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, διότι δὲν ἦτο ἐπαρκῆς ὁ μισθός, ὅστις τῷ προσεφέρετο, ἀφοῦ ἀπελύθη ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐροψάλτου, ἢ κατεῖχεν ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ εἶναι ἀληθῶς λυπηρὸν τοῦτο, ἀλλ' ὀπωσδήποτε δέον νὰ ληθῆ φροντίς τις περὶ ἀνδρός, ὅστις διήλθεν ὀλόκληρον τὸν βίον του διδάσκων.

— Μανθάνομεν ὅτι ἐξ ὥρας μακρὰν τῶν Πλατάνων ἐν μεσῷ τῶν Ὀθωμανικῶν χωρίων τῆς περιφέρειας αὐτῶν ὑπάρχει Χριστιανικὸν χωρίον Φυσερᾶ ἐξ εἰκοσι πέντε οἰκιῶν στερούμενον μέχρις ἐσχάτων ἐγγχωρίου ἱερέως, τοῦ δὲ ἱεροργουῦντος ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χαλδίας μέχρι τοῦδε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου ἀποχωρήσαντος, μὲν ἤδη ἡδυνήθη νὰ ἀποκτήσῃ ἱερέα, ὅστις εἰσέτι

θέλει διαμείνει ἐπὶ ἔτος εἰς τὴν κωμόπολιν τῶν Πλατάνων, ὅπως σπουδάσῃ εἰς τὸ ἐκεῖ σχολεῖον καὶ ἐξοικιωθῆ πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ ἱερέως. Δὲν εἶναι ἔργον φιλόπατρι καὶ χριστιανικὸν ἢ ἰδρυσις σχολείου ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ὅπως διατηρηθῆ ἐν αὐτῷ, ὡς μέχρι τοῦδε διεσώθη, ὁ ἔθνισμός καὶ ἡ θρησκεία; Συνιστῶμεν τοῦτο εἰς τοὺς ἀρμοδίους. //

— Τὸ θέρος παρήλθε, ἡ δὲ δρόσος τοῦ Σεπτεμβρίου ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς ἀθρόας ἐκ τῆς ἐξοχῆς ἐπανόδου τῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἀνήλθον εἰς τὰ μεσόγεια, ὅπως ἀπολαύσωσι τὰ ψυχρὰ καὶ διαυγῆ ὕδατα καὶ τὴν φερπνήν τῶν ὀρέων αὔραν· οἱ ἐναπομείναντες ἐν τῇ πόλει καὶ διελθόντες τὸ θέρος ὑπὸ τὸν ἀφόρητον καύσωνα χαιρετίζουσιν αὐτοὺς μετὰ χαρᾶς, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ φρονήσωσι τὴν σωματικὴν αὐτῶν εὐεξίαν καὶ τὴν ζωηρότητα τοῦ προσώπου.

Πρὸς τοὺς ἐκασταχοῦ ἀξιολόγους ἀνταποκριτὰς τοῦ ἡμετέρου Περιδικοῦ.

Εἰσορχόμενοι εἰς τὴν δευτέραν περιόδον τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἡμετέρου φύλλου, καλῶν κρίνομεν νὰ ἀναγγεῖλωμεν εἰς τοὺς ἀξιολόγους ἀνταποκριτὰς ἡμῶν, οἷι ὅστις ἐξ αὐτῶν ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν ἢ ἀλλης τιρὸς αἰτίας δὲν θέλει νὰ ἀ-

ναλάβῃ καὶ διὰ τὸ δεύτερον ἔτος τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνταποκριτοῦ παρακαλεῖται νὰ καταστήσῃ τοῦτο ἡμῖν γνωστὸν, ὅσον ἔνεστι τάχιον, ὅπως ληθῆ ἄφροντις ἐγκαίρως διὰ τὰ περαιοῦν. Ἐκφράζομεν δὲ αὐτοῖς τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχαριστίας διὰ τὴν μέχρι τοῦδε προθυμίαν, ἣν ἔδειξαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων αὐτῶν.

Λύσις τοῦ προηγουμένου αἰνίγματος ἥλιος-ἦλος.

Πρῶτος ἔλυσεν αὐτὴ ὁ κ. Ἐλ. Φοινικόπουλος· καὶ δεύτερος ὁ κ. Γρηγόρ. Παπαδόπουλος.

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν, διότι μὴ καταφάσσαντος εἰσέτι τοῦ ἐξ Εὐρώπης ἀναμεινομένου τυπογραφικοῦ χάρτου ἠναγκάσθημεν νὰ κάμωμεν χρῆσιν πρὸς ἐκδόσιν τοῦ φύλλου χάρτου κατωτέρας ποιότητος.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

Ἐν σελ. 2 α καὶ στίχῳ 21 φ ἀνεπὶ ἱκανοῦ ἀνάγνωθι τακτικῶν. Ἐν σελ. 14 φ καὶ στίχ. 34 φ καὶ 1 φ παρεῖσφρησεν ἐκ παραδρομῆς ὀλόκληρος ἡ φράσις· μὴ ὑπαρχόντων πρότερον.